

NA CATALINETA I NA JOANOTA

Açò era una vegada un matrimoni. Sa mare era molt hermosa i sempre havia desitjat tenir una filla tan guapa com ella. Amb es temps, els va néixer una filleta a qui van posar per nom Catalineta. Era encara mes hermosa que sa mare.

Passat es temps emperò, sa mare va morir i son pare es va quedar viudo, tot sol amb sa filleta. Es viudo feia de fuster i, a prop d'allà on vivien, hi vivia una viuda que tenia també una filla que era de nom Joana.

Aquesta viuda que era mestra d'escola, tenia un balancí i amb s'excusa que se li rompia una cama o un braç, anava a cas fuster perquè li adobés però de ver era per veure si el podia enamorar. Ell se'n resistia, ja que sa seva dona sempre li deia que si es moria no es tornés a casar perquè una externa no donés mal vida a sa filleta.

Va arribar un punt que es viudo ja no va poder donar llargues i li va dir a sa viuda:

-Per casar-me, na Catalineta s'ha d'esquinçar ses sabates més fortes que existeixin

-Jo n'hi podria comprar unes com a paga de s'adob des balancí

Sa qüestió que sa viuda li va comprar ses sabates més fortes que va trobar, però sa mestra, en tost d'escriure i fer nombres la feia anar amunt i avall per es pati fins que un dia se'n va tornar a casa amb ses punteres de ses sabates ben esquinçades.

Quan son pare ho va veure, va dur ses sabates de na Catalineta a un sabater perquè els les reforcés amb una puntera de ferro.

Quan sa mestra ho va veure, la va enviar cap as patí perquè les xerrisqués fins que les va rompre.

Sa viuda se'n va anar cap a cas viudo i li va dir: miri, vostè em va dir que per casar-mos sa filla havia d'esquinçar ses sabates més bones que hi hagués i açò és el que ha passat, així que es van casar però li va posar de tracto que havia de comandar ella. Es viudo, com que feia molta feina, es va conformar.

Na Joana, sa viuda, tenia molta enveja de sa bellesa de na Catalineta

I així, comprava es vestits més polits i bons per a na Joanota i deixava es vells per a na Catalineta.

També li donava ses feines més dures a na Catalineta i a na Joanota no li feia fer res.

Se n'anaven totes tres a fer llenya i a na Catalineta la feia carregar amb un feix ben feixuc i a na Joanota amb tres tions en tenia ben prou.

Na Catalineta quedava ben cruixida i, encara que es queixava a son pare, sa viuda no li feia cap cas.

Un dia, farta de fer feina, mentre cercava llenya per sa marina, na Catalineta va fugir.

Amb açò, ja era fosca negra i d'enfora va veure un llumenet i va seguir caminant i quan va arribar... Toc, toc...va obrir la porta una velleta i na Catalineta li va dir que s'havia perdut i li va demanar per quedar-se a dormir una nit. Sa velleta li va preparar un poc de sopar i li va dir: mira aquí hi ha un platet, una cullera i una forquilla de plata i allà n'hi ha un altre de més vell, tú quin vols? li va dir, i na Catalineta va triar el plat i els coberts més vells, i sa velleta va pensar "quina al.loteta més ben educada".

Van anar a dormir i sa velleta li va ensenyar un estudi preciós amb un matalàs de plomes i un altre estudi molt senzillet amb un matalàs molt gastat i na Catalineta va triar dormir a l'estudi més vell perquè sa velleta pugués dormir a l'estudi bo i va tornar a pensar "quina al.loteta més ben educada".

Aleshores sa velleta li va dir: tinc un ase que a la una bramarà i un gall que a les tres cantarà i que quan bramés s'ase na Catalineta s'havia de tapar el cap amb es llençol i quan cantés es gall s'havia de destapar i...així ho va fer.

Quan es va llevar al matí i es va rentar sa cara va veure que al front hi tenia marcada una estrella molt brillant i, frega que fregaràs, emperò no va aconseguir que s'esborrés i encara s'anava posant més lluenta.

Na Catalineta es va començar a preocupar pel que diria son pare i va decidir tornar a casa. Pel camí es va trobar un rei amb un cavall i li va preguntar: al.loteta que t'has perdut? però na Catalineta va dir que no i el rei es va ben fixar amb l'estrella que portava al front, però va marxar. Ella va seguir caminant i caminant i es va aturar a un pou per beure aigua i el reflex de s'aigua li tornava la seva imatge amb l'estrella encara més brillant.

Na Catalineta estava molt i molt preocupada pel que dirien a ca seua i quan hi va arribar son pare li va dir: filleta meva però que t'ha passat? i na Catalineta li va explicar que s'havia perdut quan havia anat a buscar tions de llenya i quan son pare li va descobrir s'estrella an es front ella li va dir que no era res i se'l va tapar amb els cabells.

Na Joana i sa seua filla també volien saber on havia anat, estaven molt intrigades al veure la brillantor que li sortia des front i vengà preguntar i preguntar però na Catalineta no els hi volia dir. Aleshores na Joana li va dir que si no li deia li pegaria i mesquina, na Catalineta ho va haver d'explicar tot.

Al dia següent na Joana va fer anar a sa filla a cercar llenya i va ordenar a na Catalineta que li expliqués on era la velleta perquè també volia que sa filla portés dibuixada una estrella al front, perquè segons deia "sa filla havia d'estar més guapa que

na Catalineta” i així ho van fer, na Catalineta va haver de quedar a casa i na Joanota va partir.

Quan va arribar a ca sa velleta ja era negra nit i va fer el mateix, toc...toc... Sa velleta va obrir sa porta i quan na Joanota va demanar per dormir allí perquè s’havia perdut, sa velleta li va fer les mateixes preguntes del plat i del matalàs, però a diferència de na Catalineta li va contestar: ah no...jo vull menjar amb es plat bo i els coberts de plata i vull dormir al matalàs de plomes, vos ja sou vella i podeu menjar i dormir amb lo més vell i sa velleta va pensar: ueeeep...aquesta no és igual que s’altra que va venir!!! trob que aquesta no és educada com s’altra.

Aleshores sa velleta li va dir: a la una un ase bramarà i a les tres un gall cantarà i quan això passi, primer t’has de ben tapar i després t’hauràs de destapar i na Joanota va pensar: però que diu aquesta vella... I quan va sentir bramar s’ase en lloc de tapar-se es va destapar i quan va cantar es gall es va tapar, ho va fer a l’inrevés i, quan al matí es va rentar sa cara, en lloc de tenir dibuixada una estrella al front hi tenia... una ferradura d’ase!

Na Joanota quan es va veure... frega que frega però en lloc de desapareixer aquella marca encara tornava més negra. Es va posar molt i molt nerviosa i va marxar corrents sense dir ni adéu a sa velleta i arriba a ca seua plorant i quan sa mare la veu li diu: “que dus s’estrella, que dus s’estrella”? No mumare, no la duc, duc la ferradura marcada de s’ase i, plora que ploraràs. No et preocupis filleta que et duré a sa peluquera i t’ho llevarà li diu sa mare.

Renta que rentaràs i frega que fregaràs i aquella marca no se n’anava i sa mare tenia un desespero.

Sa família tenia un ase i al fosquet na Catalineta l’havia de menar a beure, sempre ella, perquè na Joanota no feia res.

Prop de ca seva hi havia uns vesins que tenien tres joves mascles i s’havien fixat amb lo guapa que era na Catalineta i tots s’havien enamorat d’ella.

Un dia, sa mare dels joves havia de fer una coca i va veure que no tenia prouta farina i va dir: haurem d’anar a ca sa vesina que mos deixi un poc de farina. El fill major va dir tot d’una “jo hi aniré...jo hi aniré” i així poder veure a na Catalineta.

Arriba a sa casa i diu”bona nit, mu mare ha de fer una coca i no tenim prouta farina, que me’n podeu deixar un poc?” i na Joana li va dir que sí.

Amb aquestes na Joana li va dir a na Catalineta que era hora de treure s’ase i menar-lo a beure i el jove, que era de nom Joan, li va dir: jo t’ajudaré amb s’ase mentres arreglen sa farina. Així ho va fer, va anar a s’estable i quan agafava el cabestre de s’estaca per posar-li a s’ase el cabestre fugia i es tornava a posar a s’estaca. Ah, punyetes deia aquest! I ho tornava a intentar i una altra vegada a s’estaca, tota sa nit va

fer això i entretant, sa mare esperant sa farina. En Joan avergonyit va marxar al matí cap a ca seua i na Catalineta va haver de treure s'ase a beure.

I quan va arribar a casa sa mare li va dir: però que has fet? Tota sa nit esperant sa farina! Mu mare no me'n xerri, quina nit que he passat! Emperò...què has fet tota sa nit? I li va explicar.

I el germà segon, en Miquel li va dir: i tu no podies amollar es cabestre? No...no podia.

I al vespre següent qui ho va intentar va ser en Miquel. A sa mare li faltava un parell d'ous per fer una truita i cap allà que se'n va anar. Diu mu mare si em podeu deixar un parell d'ous que demà ja vos els tornarem. I na Joana li va dir que sí.

Entretant na Joana li diu a na Catalineta: posa es bast a s'ase que has d'anar a cercar aigua i en Miquel tot content li va dir: jo t'ajudaré Catalineta.

En Miquel agafa es bast de s'estaca per posar-li a s'ase i com li havia passat a son germà, tornava cap a s'estaca i així...tota sa nit, quan es bast era damunt s'ase tornava un i altre cop cap a s'estaca, així que no van poder anar a dur aigua de sa font amb na Catalineta.

Al matí següent es bast es va aturar i va quedar penjat damunt s'estaca i en Miquel sense pensar amb els ous va marxar sense dir adéu a ningú.

Quan en Miquel ho va explicar a sa mare, el germà petit, en Pere, li va dir que ell hi aniria a cercar oli i quan ja era a ca na Joana aquesta li va dir a na Catalineta que havi d'anar a buidar sa bugada i en Pere també es va oferir per ajudar-la. Va entrar a dins sa cuina on hi havia sa caldera amb aigua que bullia, es cubo i sa cacerola de sa bugada i en Pere quan intentava agafar sa cacerola on hi havia agafat s'aigua bullent per tirar damunt sa roba, aquesta es doblegava i queia tota s'aigua bullint damunt d'ell... quin desastre mesquí! I així tot sa nit una cacerola queia damunt sa roba i un altra damunt d'ell.

Al mati, tot escaldat, tot bufogat de s'aigua calenta, no podia ni caminar i quan sa mare li va preguntar per s'oli li va dir: mu mare que no veieu com estic i també li va explicar el que havi passat i en Joan i en Miquel...riu qui riu.

Na Catalineta entretant, cansada ja de que a casa li feien fer les feines més feixugues i desagradables, li va dir a son pare que ja no en podia dur més i va decidir partir una altra vegada cap a casa de sa velleta que l'havia tractada tant bé.

Quan hi va arribar sa velleta li va dir: mira, te n'has d'anar d'aquí, jo t'ensenyaré un altre camí per que puguis anar a una altra banda.

Així ho va fer, se'n va anar i en aquell camí es va trobar amb el rei que l'hi havia vist l'estrella al front i que s'havia enamorat d'ella.

Van partir tots dos cap al pou que hi havia aprop per donar aigua en es cavall i allí amb el reflex de s'aigua na Catalineta va veure que l'estrella encara la tenia marcada al front i brillava més que abans. Quan el rei li va tornar a veure s'estrella encara es va enamorar més de na Catalineta i li va demanar si es podien casar.

Es van casar i van fer una bona boda i com que na Catalineta era tan bona al.lota va convidar a sa boda a na Joana i sa filla i els hi va perdonar tot.

Na Catalineta i el rei van ser molt feliços, i...encara ho deuen ser si no són morts!

Rondalla contada per na Magdalena Pons (Nena de Binicanó) adaptació de *Na Catalineta i na Catalinota*